

Warszawa, 16 marca 2020 r.

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DPS-I.058.17.2020.AP

Pan Aleksander Pociąg
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji
Senatu RP

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 lutego br. znak BPS.DKS.KPCPP.0330.4.2020 dotyczące petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej co do zmiany ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w celu umożliwienia prowadzenia rodzinnego domu pomocy na podstawie umowy osoby fizycznej lub organizacji pożytku publicznego z gminą, bez względu na miejsce położenia domu (P9-47/19), uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Zgodnie z regulacjami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.) rodzinny dom pomocy stanowi formę usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie.

Do rodzinnego domu pomocy można kierować osoby wymagające z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób, w przypadku braku możliwości zapewnienia im usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (art. 52 ustawy o pomocy społecznej).

Rodzinny dom pomocy jest ogniwem pośrednim pomiędzy tradycyjną usługą opiekuńczą świadczoną w miejscu zamieszkania, a całodobową placówką specjalistycznego wsparcia jaką jest dom pomocy społecznej.

W przypadku podjęcia przez gminę decyzji o potrzebie powstania na swoim terenie rodzinnego domu pomocy, gminna wybiera usługodawcę mającego prowadzić rodzinny dom pomocy dla gminy na podstawie procedury przewidzianej w ustawie prawo zamówień publicznych lub ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. poz. 1690) zmieniła art. 52 ustawy o pomocy społecznej wprowadzając wymóg, aby rodzinny dom pomocy był prowadzony na podstawie umowy zawartej przez osobę fizyczną albo organizację pożytku publicznego z gminą właściwą ze względu na miejsce położenia rodzinnego domu pomocy (dotychczas wymóg zawarcia umowy zawarty był w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy, lecz rozporządzenie nie określało właściwości gminy).

Ustawa zmieniająca przewidziała też przepis przejściowy utrzymujący w mocy dotychczas zawarte umowy na prowadzenie rodzinnego domu pomocy przez okres w nich wskazany, nie dłużej jednak niż przez okres 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej, tj. do dnia 4 października 2021 r.

Zawarty w art. 52 ustawy o pomocy społecznej wymóg jest uzasadniony istotą rodzinnego domu pomocy jako formy usług opiekuńczych, które są co do zasady wykonywane w miejscu zamieszkania osoby korzystającej z usług. Przyjęto, że wykonawca powinien świadczyć usługi opiekuńcze na terenie tej gminy, dla której mieszkańców usługi są świadczone. Określenie właściwości gminy miało też ułatwić sprawowanie przez organ gminy nadzoru nad wykonywaniem umowy w sprawie prowadzenia rodzinnego domu pomocy.

Gminy mogą zawierać między sobą porozumienia administracyjne dotyczące kierowania ich mieszkańców do rodzinnego domu pomocy położonego na terenie innej gminy. Podstawą zawarcia porozumienia będzie art. 74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych. Gmina wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmuje prawa i obowiązki pozostałych gmin, związane z powierzonymi jej zadaniami, a gminy te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonego zadania.

Podstawą do przekazywania dotacji celowych na realizację powierzonego innej gminie zadania stanowi art. 46 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 23), zgodnie z którym jednostka samorządu terytorialnego realizująca zadania z zakresu działania innych jednostek samorządu terytorialnego, na mocy porozumień zawartych z tymi jednostkami, otrzymuje od tych jednostek dotacje celowe w kwocie wynikającej z zawartego porozumienia, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Z uwagi na fakt, iż nie wszystkie gminy są zainteresowane podpisaniem umowy z podmiotami chcącymi prowadzić rodzinny dom pomocy na terenie tych gmin, w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rozważana jest kwestia zmiany art. 52 ustawy o pomocy społecznej w kierunku umożliwienia podpisywania umów na prowadzenie rodzinnego domu pomocy również z sąsiadującymi gminami.

Jurome z up. **MINISTER**
Ivona Michalek
SEKRETARZ STANU